

Povzbuzuji vás s živou starostlivostí, abyste projevovali bdělou pozornost vůči všem z vašich farních společenství, sdružení a hnutí, kteří dávají najevo určitá znamení povolání ke kněžství nebo ke zvláštnímu zasvěcení. Je důležité vytvářet v církvi vhodné podmínky, aby mohla rozkvést mnohá „ano“ jako velkorysé odpovědi na volání Boží lásky.

Nabídka orientačních bodů pro plodnou cestu bude úkolem pastorační povolání. Základním prvkem je láska k Božím Slovu, péče o stále rostoucí důvěrné přátelství s Písmem svatým a pozorná a vytrvalá osobní i společná modlitba, aby všichni byli schopni zaslechnout Boží volání mezi tolika jinými hlasy, které naplňují každodenní život. Ale je to především eucharistie, která je „životním středem“ každé cesty povolání: právě zde se nás dotýká Boží láska v Kristově oběti, v dokonalém vyjádření lásky. Právě zde se stále znovu učíme žít Boží lásku „vysokou měrou“. Slovo, modlitba a eucharistie jsou vzácnými poklady pro pochopení krásy života naplno vydaného pro Boží království.

Přeji si, aby se místní církve ve svých různých složkách staly „místem“ pro pozorné rozlišování a důkladným kritériem pro povolání, aby nabízely mladým moudré a pevné duchovní doprovázení. Tímto způsobem se křesťanské společenství stane oním vlastním zjevením Boží lásky, které v sobě střeží každé povolání... Pastýři a všichni věřící laici ať dokážou stále lépe spolupracovat na tom, aby se v církvi rozmnožovaly tyto „domy a školy společenství“ podle vzoru Svaté rodiny z Nazareta, která na zemi harmonicky zrcadlila život Nejsvětější Trojice.

Poselství papeže Benedikta XVI.

ke 49. světovému dni modliteb za duchovní povolání

Divoké kozy a pastýř

Když vyháněl pastýř kozy na pastvu, zpozoroval, že se mu předešlý den zamíchalo do stáda i několik divokých koz. Když nadešel večer, všechny je zahnal do své jeskyně. Jenže ráno bylo venku velmi špatné počasí. Pastýř nemohl vyhnat stádo. Krmil je tedy v jeskyni. Vlastním kozám dával jen maličko, pouze tolik, aby hladem nezahynuly. Divokým předložil celé kopy. Myslel si: Zalíbí se jim u mne a zůstanou. Když nečas venku pominul, kozy se šly opět pást. Pastýř dával na ty divoké velký pozor. Ale přece mu jen utekly. Když je spatřil na sousedním vršku za řekou, křičel na ně, že jsou nevděčné, protože ho opustily, přestože jim věnoval takovou velkou péči. „Právě proto,“ odpověděla mu nejstarší z nich. „Byli jsme u tebe jen od včera a dával jsi nám lepší a více než svým vlastním, které máš už dávno. A to znamená, že až přijdou zas nějaké, dáš jim přednost před námi a my se budeme muset spokojit s tím, že nezahyneme hladem.“ I mezi lidmi jsou pastýři, kteří se svou pozorností točí stále jen okolo těch, které by chtěli získat, a pak jim samozřejmě nezůstává síla ani čas starat se o získané. Tito pastýři zapomínají, že nejsilnějším lákadlem pro cizí je láska k vlastním. Každý jde sám od sebe tam, kde vidí věrnost v lásce. Chvilkovou pozornost je vždy třeba podezřívát ze sobectví. I dnes je to mezi lidmi takové.

Ezopovy bajky

Prameny, odkazy

Francis J. Moloney – Evangelium podle Jana – Sacra pagina;
Felix Porsch – Evangelium sv. Jana – Malý stuttgartský komentář;
Misál na každý den liturgického roku; Petr Mareček – www.biblickedilo.cz

Vydává Pastorační středisko brněnské diecéze jako součást diecézního biblického programu Vezmi a čti. Ke stažení na www.vezmiacti.cz.



biblický program brněnské diecéze 2010 - 2013

www.vezmiacti.cz

4. neděle velikonoční – cyklus B

29. dubna 2012

Ježíš řekl: ¹¹„Já jsem pastýř dobrý! Dobrý pastýř dává za ovce svůj život. ¹²Kdo je najatý za mzdu a není pastýř a jemuž ovce nepatří, jak vidí přicházet vlka, opouští ovce a dává se na útěk – a vlk je uchvacuje a rozhání – ¹³vždyť kdo je najatý za mzdu, tomu na ovcích mu nezáleží. ¹⁴Já jsem dobrý pastýř; znám svoje ovce a moje ovce znají mne, ¹⁵jako mne zná Otec a já znám Otce; a za ovce dávám svůj život. ¹⁶Mám i jiné ovce, které nejsou z tohoto ovčince. Také ty musím přivést; a uposlechnou mého hlasu a bude jen jedno stáde, jen jeden pastýř. ¹⁷Proto mě Otec miluje, že dávám svůj život, a zase ho přijmu nazpátek. ¹⁸Nikdo mi ho nemůže vzít, ale já ho dávám sám od sebe. Mám moc život dát a mám moc ho zase přijmout. Takový příkaz jsem dostal od svého Otce.“

Jan 10,11-18

Úvod k meditaci

Ježíš zná své ovce, ovce znají jeho. Kdo má Ježíše za pastýře, rozeznává jeho hlas mezi jinými hlasy, jinými názory, které se ucházejí o pozornost člověka.

Ježíš je dobrý pastýř, ovce jsou jeho vlastní a on za ně dává svůj život. Jako vydal za své ovce život na kříži, tak jej vydává neustále na oltářích ve mši svaté. Dar, který Ježíš přináší ovcím, je věčný život.

Svou lásku chtěl Ježíš vtisknout skrze Ducha Svatého do myslí a srdcí těch, které si přizval ke svému pastýřskému dílu jako pomocníky. Skrze své spolupracovníky chce Ježíš lidstvo stále sjednocovat, posvěcovat a chce mu vtisknout pečeť své božské lásky.

Výklad biblického textu

Kontext: Je to poslední velká Ježíšova řeč pronesená před Židy. Skrze ni se zjevuje před světem. Hlavní téma této řeči tvoří výroky „já jsem“: *Já jsem doveře* (Jan 10,7.9) a *Já jsem dobrý pastýř* (Jan 10,11.14). Tyto výroky poukazují na výlučnost Ježíšova zjevení.

Obraz dobrého pastýře byl nejčastějším symbolem, který křesťané v prvních stoletích používali k zobrazení Krista. Se ztvárněním Krista – dobrého pastýře se setkáváme již v katakombách. Tato vyobrazení představují Krista jako toho, kdo přišel na svět, aby hledal ztraceného člověka, aby se o něj staral. Jako toho, kdo touží po tom, aby člověka přivedl zpět k Bohu. Kristus jako dobrý pastýř je tím, kdo s příkladnou a neúnavnou starostlivostí a s naprostým nasazením usiluje o každého člověka.

Týden
s Božím
slovem

1. čtení:

Sk 4,8-12

2. čtení:

1 Jan 3,1-2

Evangelium:

Jan 10,11-18

Srovnání:

Žl 23,1

Iz 40,11

Ez 34,15

Žid 13,20

1 Petr 2,25

Zj 7,17

Jan 15,13

1 Jan 3,16

Jan 10,27

Mt 11,27

Jan 10,17

Iz 56,6-8

Jan 11,52

Sk 2,24

Mk 10,32

Jan 14,31

Jan 15,10

Další texty v týdnu

Po: Sk 11,1-18; Jan 10,1-10

Út: Gn 1,26-2,3; Mt 13,54-58

St: Sk 12,24-13,5a; Jan 12,44-50

Čt: 1 Kor 15,1-8; Jan 14,6-14

Pá: Sk 13,26-33; Jan 14,1-6

So: Sk 13,44-52; Jan 14,7-14

V celém Orientu byl pastýř hojně rozšířeným obrazem pro božského i lidského panovníka. O to je pozoruhodnější, že jediným pravým pastýřem je sám Bůh (srov. Žl 23,1); ostatní, kteří se někdy označují jako pastýři, jsou kritizováni ze strany proroků.

v. 14: Vztah dobrého pastýře k jeho chráněncům není rezervovaný, nevyznačuje se chladností, není vztahem ryze věcným a neosobním, nýbrž se vyznačuje srdečností. Jedná se o skutečně osobní vztah, který se podobá vztahu mezi Otcem a Synem. Nejsme pro Ježíše pouhými čísly. Zná nás s naší minulostí, s našimi námahami, našimi selháními a veškerými našimi osobními zvláštnostmi. Ježíš nás zná a miluje nás a rád by nás více vtáhl do společenství se sebou. K tomu je však nezbytné, aby On pro nás nebyl pouhým jménem, nýbrž abychom ho stále lépe poznávali a důvěřovali mu.

v. 16: Ježíšova pastýřská starostlivost není ohraničena pouze na lid Izraele, ale ke stádcí patří (budou patřit) i obrácení pohané. Nikdo není vyloučen, vyřazen nebo vynechán z jeho pastýřské péče a láskyplné starostlivosti. Boží láska, která je v něm přítomná a v něm působí, náleží všem lidem bez výjimky. Všem lidem patří pozvání, aby se stali jedním velkým společenstvím skrze něj, dobrého pastýře, a skrze společenství s ním. Tohoto společenství není člověk schopný nikdy sám dosáhnout. Společenství je dílem dobrého pastýře, je jeho posláním.

K tématu

JEŽÍŠ – DOBRÝ PASTÝŘ

Obrazem dobrého pastýře oslovuje Ježíš hlubokou touhu antického člověka. Židé vždycky viděli v Bohu pravého pastýře, který vede svůj národ. Z jeho pověření se stal Mojžíš pastýřem a vůdcem lidu. Řekové znali ochránce stád stojícího uprostřed rozlehlé zahrady s ovci na ramenu. Zahrada připomíná ráj a s pastýřem spojují Řekové touhu po zdravém světě. V mnoha kulturách je prototypem rozvážně pečujícího otce, obrazem otcovské Boží péče o člověka.

První křesťané přejali touhu Izraele i řeckého světa. Jakožto Bůh je Ježíš pastýřem, který vede svůj lid k životu. Řekové spojují postavu dobrého pastýře s božským pěvcem Orfeem: jeho zpěv krotí divoká zvířata a přiváděl mrtvé znovu k životu. Výtvarné umění ho zachycuje obvykle v idylické krajině obklopeného ovci a lvy. První křesťané ho chápou jako obraz Krista, božského pěvce, který v nás svým slovem krotí šelmu a probouzí k životu to, co bylo mrtvé. Když na sebe Ježíš v Janově evangeliu vztahuje titul dobrého pastýře, oslovuje v nás tyto obrazy ochránce stáda, které dřímají v našem nitru jako archetypální symbol spásy.

Ježíš o sobě říká: „*Já jsem dobrý pastýř. Dobrý pastýř položí svůj život za ovce*“ (Jan 10,11). Poznávacím znamením dobrého ochránce stád je jeho ochota dát život za své blízké. Ježíš se staví do čela svých učedníků, nasazuje se pro ně, obětuje se za ně, aby je nepotrhal vlk a aby se do ovčína nedostal žádný zloděj. Právě jako pastýř jde místo nich na smrt. Svou smrtí na kříži zapudí od nich jakékoli nebezpečí. Kříž se stává všem vlkům, kteří by se snažili do ovčína vloupat, nepřekonatelnou překážkou.

K výroku o dobrém pastýři přidává Pán ještě další: „*Já jsem dobrý pastýř; znám své ovce a ony znají mne, tak jako mě zná Otec a já znám Otce*“ (Jan 10,14n). Pán zná každého svého učedníka a učedníci osobně. Každý jednotlivec je pro něho důležitý a každého volá jeho jménem. Existuje tedy intimní pouto mezi pastýřem a jeho ovci – hluboce je miluje. V uvedených slovech zaznívá motiv Orfeje, který své posluchače okouzloval zpěvem. Od nepaměti mu lidé vkládali do úst písně milostné. Pastýři jsou pěvci lásky. Vánoční koncerty Corel-

liho, Manfrediniho nebo Torelliho přejímají motivy sicilských pastýřů; z pastorel zaznívá Ježíšova láska k těm, kteří jsou jeho.

U Matouše a Lukáše líčí Ježíš své pastýřské jednání v podobě stáda o ztracené ovci. „*Má-li někdo z vás sto ovcí a ztratí jednu z nich, což nenechá těch devadesát devět na pustém místě a nejde za tou, která se ztratila, dokud ji nenalezne? Když ji nalezne, vezme si ji s radostí na ramena, a když přijde domů, svolá své přátele a sousedy a řekne jim: „Radujte se se mnou, protože jsem našel ovci, která se mi ztratila.“*“ (Lk 15,4-6).

Jako dobrý pastýř se vydává Ježíš hledat ztracenou ovci – a zmatené, vyčerpané zvíře vyzvedne něžně na svá ramena. My lidé jsme jako ovce uvízlé v houštině života. Kristus nás hledá, protože mu na nás záleží. Když nás konečně najde, slaví svátek radosti. Sto ovcí v jeho stádu symbolizuje plnost a celistvost. My jsme však ztratili svůj střed, svou integritu, sami sebe. Jako dobrý pastýř v nás Pán pá-

Povolání, dar Boží lásky

V otevřenosti vůči Boží lásce se jako plod této lásky rodí a rostou všechna povolání. A čerpáme-li z těchto pramenů: z modlitby, z vytrvalého přijímání Božího Slova a svátostí a mimořádným způsobem z eucharistie, je pro nás možné žít lásku k bližnímu, ve které se učíme odhalovat tvář Krista, našeho Pána (srov. Mt 25,31-46). Pro vyjádření nerozlučitelného pouta, jež spojuje tyto „dvě lásky“ – lásku k Bohu a lásku k bližnímu – vyvěrající z téhož Božího zdroje a k němu nasměrované, používá papež sv. Řehoř Veliký příklad rostliny: „Do půdy našeho srdce (Bůh) nejdříve zasadil kořen lásky k němu a z něho se pak jako koruna rozvinula láska k bratrům.“

Tato dvě vyjádření jediné lásky Boží musejí nezbytně prožívat s mimořádnou intenzitou a čistotou srdce zvláště ti, kdo se již rozhodli nastoupit na cestu rozlišování povolání ke služebnému kněžství či k zasvěcenému životu; představují určující prvek. Právě láska k Bohu, jejímiž viditelnými, i když vždy nedokonalými obrazy se kněží a zasvěcení stávají, je motivací odpovědi na volání zvláštního zasvěcení se Pánu skrze kněžské svěcení či sliby evangelních rad. Síla odpovědi sv. Petra Božskému Mistrovi „*Ano, Pane, ty víš, že tě miluji*“ (Jan 21,15) je tajemstvím bytí darovaného a žitého v plnosti, a proto naplňuje hlubokou radostí.

Jiné konkrétní vyjádření lásky, tedy lásky k bližnímu, a to především k těm nejpotřebnějším a trpícím, je rozhodujícím podnětem, který činí kněze nebo zasvěcenou osobu podněcovatelem společenství mezi lidmi a rozsévatelem naděje. Vztah zasvěcených, především kněží, ke společenství křesťanů je klíčový a stává se také základní součástí jejich afektivního obzoru. Právě proto Svatý farář arský rád opakoval: „*Kněz není knězem pro sebe; je jím pro vás. ...*

trá po všem, co přehlídíme, potlačujeme nebo co jsme ztratili. Znovu nalézá všechno, co jsme v životě poztráceli, a potom s námi slaví svátek naší integrity a sebenalezení.

Máme-li po ruce nějaký obrázek dobrého pastýře, důkladně se na něj zadívejme. Co v nás vyvolává? Kterých našich tužeb se dotýká? Jakou představu Ježíše v nás probouzí? V žalmu zpíváme: „*Hospodin je můj pastýř, nebudu mít nedostatek*“ (Žl 23,1). Immanuel Kant pokládal tuto větu za nejhlubší zkušenost své víry. Intelektuální filozof vnímal v tomto žalmovém verši něco jiného. Jeho srdce docházelo pokoje. Snad nám tato věta pouze mile zní, ale jinak nás svým významem mívá. A přesto – pokud je skutečně pravdivá, jak tedy prožíváme svou osamělost, nedostatek náklonnosti a lásky? Vyušíme z ní snad, tak jako Kant, že o Ježíše můžeme opřít svůj život a že nás Ježíš dovede jako dobrý pastýř na pastviny, na kterých nalezneme život?

Anselm Grün – 50 x Ježíš